

VERTINIMO INSTRUKCIJA
2018 m. 4 klasė. Pasaulio pažinimas

Užd. Nr.	Sprendimas/atsakymas	Taškai	Vertinimas
1.	C	1	Už teisingą atsakymą.
2.	Galimų atsakymų pavyzdžiai: Lapuočiai rudenį numeta lapus, o daugumos spygliuočių spygliai lieka ir per žiemą. / Lapuočiai žiemą be lapų, o spygliuočiai su spygliais. / Lapai nukrenta, o spygliai lieka. Lapuočiai išgarina daugiau drėgmės negu spygliuočiai, todėl jiems reikia daugiau drėgmės. / Lapuočiams reikia daug drėgmės, o spygliuočiams mažiau. Spygliuočiai išgyvena atšiauresnėmis sąlygomis negu lapuočiai. / Spygliuočiai gali augti skurdžiame dirvožemyje, lapuočiams reikia turtingesnės dirvos.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu parašo tik vienos rūšies medžių požymį, taškas neskiriamas, pvz., lapai krenta.
3.	Vabzdžiai	1	Už teisingą atsakymą.
4.	Galimų atsakymų pavyzdžiai: abu plėšrūs; mėsėdžiai; abu turi kailį; žinduoliai; veda gyvus jauniklius; jauniklius / vaikus maitina pienu.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu parašo vertinimo instrukcijoje nepaminėtą teisingą požymį, taškas skiriamas.
5	Kojos pritaikytos rausti žemę, akys mažos, mato silpnai, turi ilgus lytėjimo plaukus: dėl kūno formos gali patogiai judėti urvais / kūnas cilindriškas.	1	Už du teisingai nurodytus kūno požymius.
6.	Galimų atsakymų pavyzdžiai: turi gydomųjų savybių; vaistažolės; gydo; naudingi sergant; vaistingieji augalai.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu parašo tik vieno augalo savybę, taškas neskiriamas, pvz., liepžiedžių arbata gydo sergant.
7.	Ažuolas	1	Už teisingą atsakymą.
8.1	Nurodo, palygina augalų dydį, pvz., A vazonyje pipirnės mažesnės; pipirnės skirtingo dydžio; pamatė, kad augalas po plastikiniu gaubtu greičiau auga.	1	Už teisingą atsakymą.
8.2	Nurodo šilumą arba gaubtą, pvz., po gaubtu pipirnės augti geriau; vazonyje B augalams šilčiau; kad greičiau augtų, augalus reikia uždengti gaubtu.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu vėl lygina augalų dydį, taškas neskiriamas, pvz., po gaubtelio pipirnės didesnės.
8.3	D	1	Už teisingą atsakymą.
9.	Negalima mesti galvaninių elementų, baterijų į bendrą atliekų konteinerį, pvz., reikia mesti tam skirtose vietose, reikia rūšiuoti; nemesti į šiukšliadėžę.	1	Už teisingą atsakymą. Turi būti aišku, kad mokinys supranta, jog negalima mesti į bendras šiukšlių dėžes.

10.	Saulė yra žvaigždė, o kiti dangaus kūnai – planetos, pvz., nes Saulė – ne planeta; nes Saulė yra žvaigždė; nes jos skrieja aplink Saulę; nes kitos yra planetos.	1	Už teisingą atsakymą. Netinkamų atsakymai pavyzdžiai: nes Saulė yra labai didelė; ten negyvena žmonės.
11.	Pasikeičia metų laikai.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu išvardijami metų laikai, taškas skiriamas.
12.	Vandens apytakos ratas, pvz., kaip ratu keliauja vanduo; saulė šildo, vanduo garuoja, susidaro debesys, lyja, iškrenta krituliai, subėga į jūrą, vėl garuoja.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu aišku, kad vaikas atpažįsta vandens apytakos ratą, tik negeba įvardyti, o aprašo, taškas skiriamas. Jeigu paminima tik dalis proceso, taškas neskiriamas, pvz. saulė šildo ir vanduo garuoja arba susidaro debesys.
13.	Nes ten daugiau dienų per metus būna saulėta, pvz., nes ten daugiau šviečia saulė, saulės daugiau negu Lietuvoje.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu nurodo temperatūrą, taškas neskiriamas, pvz., ten šilčiau, karšta, didesnė temperatūra.
14.	C	1	Už teisingą atsakymą.
15.	C	1	Už teisingą atsakymą.
16.1	50 °C	1	Už teisingą atsakymą.
16.2	A	1	Už teisingą atsakymą.
16.3	Vilna	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu parašo 2 <i>indelyje</i> , taškas neskiriamas.
16.4	Nes norėjo iširti, palyginti skirtingų medžiagų laidumą šilumai, pvz., kad sužinoti, kuri medžiaga geriausiai išlaiko šilumą.	1	Už teisingą atsakymą.
16.5	Atsakymas minima, ką išlaiko šiltą arba kas (kokia medžiaga) sulaiko šilumą, pvz., išlaikyti šiltą maistą; apsikloti su vilnone antklode, kai šalta.	1	Už teisingą atsakymą. Atsakymas orientuotas į šilumos išlaikymą.
17.	Nurodo savybes, kuriomis turi pasižymėti medžiaga. Pvz., atspari vėjui; atspari vandeniui, laidu oru; lengva; kad slidininkas nesusaltų, būtų šilta; kad galėtų lankstytis ir pan.	1	Už teisingą atsakymą, kai nurodytos dvi savybės. Jeigu nurodo medžiagos vieną savybę taškas neskiriamas.
18.	... iš natūralių (gamtinių) medžiagų.	1	Už teisingą atsakymą.
19.	Nurodo, kad kempinėje yra oro, pvz.: iš kempinės išeina oras; nes kempinėje yra oro; oras lengvesnis už vandenį, tai burbuliukų pavidalu kyla į paviršių.	1	Už teisingą atsakymą. Netinkamo atsakymo pavyzdys – kempinė prisigeria vandens.
20.	Kalvis	1	Už teisingą atsakymą.

21.	Šiltas oras lengvesnis už šaltą, todėl kyla į viršų ir taip pasiskirsto po visą patalpą, pvz., nes šiluma kyla į viršų; šiltas oras lengvesnis.	1	Už teisingą atsakymą.
22.	Geležies (metalo)	1	Už teisingą atsakymą.
23.	Minimas popieriaus taupymas, rūšiavimas, informacijos laikymas elektroninėse laikmenose, pvz., taupyti popierių, rinkti popierių ir mesti į specialius kontenerius; dokumentų nespausdinti, juos laikyti kompiuteryje; siųsti elektroninius dokumentus.	1	Už teisingą atsakymą. Netinkamų atsakymai pavyzdžiai: naudoti mažiau popieriaus (mažiau netikslus išsireiškimas, naudoji, kiek reikia, tai ne būdas); uždrausti popieriaus naudojimą; kirsti mažiau medžių; galima sumažinti atsodinant miškus.
24.	Kudirka yra Lietuvos tautinės giesmės autorius, pvz., Kudirka parašė himną (tautinę giesmę).	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu tik įvardija paveikslus, taškas neskiriamas, pvz., Kudirka ir himnas.
25.	Kad mokėtų lietuviškai skaityti, nes lietuviškos knygos buvo uždraustos. Knygas gabeno todėl, kad lietuvių tauta nebūtų sunaikinta, surusinta. Kad lietuviai galėtų skaityti lietuviškai net ir spaudos draudimo laikotarpiu. Slapta gabeno todėl, kad tuo metu tai buvo uždrausta lietuviška spauda / knygos lietuvių kalba. Todėl, kad tuo metu galiojo spaudos draudimas ir norėta išlaikyti lietuvišką žodį.	1	Už teisingą atsakymą. Taškas skiriamas už vieną paminėtą priežastį.
26.1	Pirmoji lietuviška knyga buvo išleista <i>vėliau</i> negu įvyko Žalgirio mūšis. Algirdas ir Kęstutis valdė Lietuvą <i>anksčiau</i> negu Žygimantas Augustas.	1	Už abu teisingai įrašytus žodžius.
26.2.	Baltai	1	Už teisingą atsakymą.
26.3.	Lietuvos didžioji kunigaikštystė	1	Už teisingą atsakymą. Netinkamo atsakymo pavyzdys – Lietuvos didysis kunigaikštis.
26.4.	Akcentuojama, kad kryžiuočių antpuoliai liovėsi visiems laikams, pvz., po Žalgirio mūšio Lietuvos teritorijos kryžiuočiai daugiau nebepuolė; Vokiečių ordinas buvo sutriuškintas; kryžiuočiai nusilpo; visiems laikams laimėta kova su kryžiuočiais.	1	Už teisingą atsakymą. Jeigu parašo, kad lietuviai laimėjo, taškas neskiriamas.
26.6	14 a. arba XIV a.	1	Už teisingą atsakymą.
27.	Visų krantus skalauja Baltijos jūra, pvz., visos yra prie Baltijos.	1	Už teisingą atsakymą. Netinkamų atsakymai pavyzdžiai: nes jos kaimynės; Baltijos kelias.